

OTRZĄSNAĆ SIĘ (14) *vb pf*

się (11), się (3).

o jasne.

inf otrząsnąć się (3). ◇ *fut* 2 sg otrząśniesz się (1) [zapis: -fn-]. ◇ 3 sg otrząśnie się (1) [zapis: fn-].
◇ *praet* 3 sg m otrząsnął się (1). ◇ [3 pl m pers otrząsnęli się.] ◇ *imp* 2 sg otrząśni się (7) [w tym: -fn- (1)]. ◇ *part praet act* otrząsnąwszy się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. Zrzucić coś z siebie przez potrząsanie, strzepnąć, oczyścić się [z czego] (4) :

Zwrot: »otrząsnąć się z prochu« [szyk zmienny] (3): y zołtáwiwłzy w gołpodye towarzysze swoie [św. Bonifacyusz]/ ledwie fię z prochu otrząfnąwłzy/ bieżał tám gdzie mordowano ługi Chryłtułowe. *SkarŻyw* 440; *KochSz B*; *LatHar* 394.

W przen (2) : O Dułzo moiá/ dułzo mizerna/ dułzo nędzna/ nędznego człowięczká/ otrząśni fię z leniłtwá twoiego *LatHar* 148; powłtań/ dułzo moiá/ otrząśni fię z prochu któregokolwiek grzechu twego *LatHar* 394.

2. Pozbyć się czegoś niemilego, wyzwolić się (6) : A dobyway w łobie fercá/ á nie dáy fię złey myłli wwozić [...]. A ták gdy fię ták otrząfniełz/ á bełpieczniełz myłli w łobie połtánowiłz/ wnet v włzitkich wdzięczniełzym y poważniełzym zołtániełz *RejZwierc* 86; Otrząśni fię o córko/ á nietrac [!] nádzieie *GosłCast* 24.

[*Zwrot*: »z niewoli się otrząsnąć«: Ale Litwa [...] pierwej się przed tym z niewoli ruskiej wybili i otrząsnęli. *StryjPoczqt* 165.]

Szereg: »kłopoty porzucić a otrząsnąć się« (1): O ty Iempłár moiá/ [...] té kłopoty swoie Porzuć/ á otrząśni fię *GosłCast* 68.

W przen (3) : Otrząśni fię myłli ma/ á łtóy vzbroyona/ Gotowa bądź ku boiu/ iuż bądź przypráwiona. *GosłCast* 63, 62 [2 r.].

3. Wzdrygnąć się, obruszyć się (1) : Temu ktoby fię włzetecznie [...] do czego przypytywał/ nielza białeygłowie/ iedno fię otrząfnąć co nayprędzey/ á dáć znác/ iż pocźciwe iej vłzy łłuchác tego nie przywykły *GórnDworz* Bb8v.

4. Oprzeć się komuś, opędzić się, nie dać się (2) : Mogłbyś fię ty otrząfnąć boby cie s to było/ Siłaby ich przed tobą ogon pod fię kryło. Ale ty nie odwođz fię od pocźciwey rzeczy/ A chociaaybys mógł łłumić/ miey Bogá ná pieczy. *RejWiz* 51v.

otrząsnąć się komu (1): iż lepiej fię nieprzyacielowi otrząfnąć niżli mu w ręce włeść *BielKron* 355; [*TurnZwierc* D].

[*Szereg*: »oprzeć się i otrząsnąć«: Iálnie fię też Iágielo Papieżowi opárł y otrząfnął/ kiedy Biłkupłtwá Poznánłskiego nie dał vzywác [!] Mirolławowi Nalcuciułowi *TurnZwierc* D.]

5. Spaść wskutek potrząsania; przen [z kogo] (1) :

W porównaniu (1): A ták tedy mułsi być y przekłete tákie nábycie iego. A chociaay w nim do czáfu zókwiłniełz iáko drzewko zyelone/ á dłużoż będye tey zyelonołci twoiey/ włzytko fię to mułsi obroćić ná vpadek twoj/ á ná wieczną żálołć twoię: á to fię włzytko otrząfnie s łciebie [!]/ iáko gdy wiátr otrząfnie liłcie z drzewká onego/ á zołtáną olchłę gáłęzi iego. *RejPos* 39v.

Formacje współrdzenne cf TRZAŚĆ.

EW